Ansøgning til Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets disponible midler:

Kulturklubben for mennesker med demens og deres pårørende

Kulturklubben skaber og fastholder adgang til kultur for mennesker med demens og deres pårørende i Københavns Kommune. Kunst- og kulturoplevelser står i centrum som fælles tredje i udviklingen af fællesskaber og aktiviteter for mennesker med demens, deres pårørende og frivillige ledsagere. Med Kulturklubben er København med til at udvikle og afprøve nye måder at gøre kulturlivet tilgængeligt for borgere med demens.

Kulturklubben for mennesker med demens og deres pårørende har til formål at afhjælpe og forebygge isolation og ensomhed gennem kulturoplevelser som fælles tredje. Kulturklubben bliver til i et samarbejde med kulturinstitutionerne SMK - Statens Museum for Kunst, Københavns Museum og Botanisk Have, der lægger hus til særligt tilrettelagte demensvenlige kulturoplevelser for klubben hver tredje uge. Der lægges vægt på relation og værtskab og skabes rum for samtale og fællesskab.

Kunst og kultur er noget, man kan mødes om, som stimulerer sanserne og danner grundlag for samvær uden at stigmatisere. I stedet for at fællesskabet tager udgangspunkt i sygdommen, så er det kunst og kultur, der står i centrum. Men det sker i en ramme, hvor man som menneske med demens (og pårørende) kan føle sig tryg, forstået og velkommen.

I Kulturklubben mødes man hver tredje uge med andre, der også har demens tæt inde på livet, har en fælles demensvenlig kulturoplevelse og efterfølgende tid og ro til en kop kaffe og en snak. Klubmøderne foregår på kulturinstitutioner i København.

> *"Fælles, nærværende og intens kulturoplevelse med min partner og andre - det er en fornøjelse at se min partner blomstre op, når han er sammen med mennesker, der kender og anerkender ham, som han er. Af og til kommer vi selv af sted, men det bliver aldrig den samme intense kunstoplevelse."*
>
> Deltager i Kulturklubben og partner til mand med demens

Baggrund og status

Kulturklubben er startet som et udviklingsprojekt, der løber fra maj 2025 til december 2026. På halvandet år er der etableret fire hold på mellem 12 og 20 deltagere, som har et stort ønske om fortsat at kunne komme i Kulturklubben i 2027. Der er ligeledes etableret et meget velfungerende samarbejde med de tre kulturinstitutioner SMK - Statens Museum for Kunst, Københavns Museum og Botanisk Have (Statens Naturhistoriske Museum), som også alle ønsker at fortsætte samarbejdet. Alle tre steder har vi faste formidlere tilknyttet Kulturklubbens hold. Der er ligeledes etableret et stærkt rekrutteringssamarbejde med Center for Demens i Københavns Kommune. På mange måder er Kulturklubben nået langt på relativt kort tid, indsatsen virker efter hensigten og deltagerne er meget tilfredse og taknemmelige for Kulturklubben. Nu ønsker vi at bruge 2027 på at konsolidere og udvikle Kulturklubben yderligere frem mod en mere permanent finansiering og forankring fra 2028, hvor vi forventer at være klar til at søge driftsmidler til Kulturklubben.

> *"Oplevelse og ny viden. At møde personer som kan give mig nye glæder og få smukke oplevelser betyder virkelig meget i mit liv med alzheimer. Kulturklubben er noget jeg og min mand ser meget frem til."*
>
> Deltager i Kulturklubben, som lever med Alzheimers sygdom

Formål

Kulturklubben for mennesker med demens og deres pårørende har til formål at afhjælpe og forebygge isolation og ensomhed gennem kulturoplevelser som fælles tredje. Kulturen står i centrum og er ikke blot noget, man oplever i fællesskab - kulturen er selve udgangspunktet for fællesskabet. Gennem Kulturklubben skabes og fastholdes adgang til det københavnske kulturliv for en målgruppe, der ellers ofte vil miste denne adgang.

Mål

2027 bliver et konsoliderings- og udviklingsår for Kulturklubben. Med afsæt i knap halvandet års afprøvning, som vi har bag os, skal den eksisterende model fastholdes og kvalificeres, samtidig med at erfaringer og resultater systematiseres med henblik på en mere permanent forankring af indsatsen. Det sker gennem fire udviklingsmål:

1. Konsolidere og videreudvikle Kulturklubmodellen gennem seks Kulturklub-hold

I 2027 videreføres de fire eksisterende hold, samtidig med at der etableres to nye hold. Erfaringerne fra de eksisterende hold bruges til at kvalificere modellen og sikre en robust organisering af Kulturklubben frem mod permanent forankring fra 2028.

2. Videreudvikle frivilligmodellen

Afprøve og systematisere, hvordan frivillige ledsagere kan indgå i Kulturklubben og understøtte deltagernes adgang til kulturlivet. I 2027 vil vi særligt fokusere på gruppefrivillighed.

3. Udvide samarbejdet med kulturinstitutionerne

Etablere samarbejde med to nye kulturinstitutioner og fortsat udvikle samarbejdet med de tre eksisterende (SMK, Københavns Museum, Botanisk Have/Statens Naturhistoriske Museum).

4. Dokumentere og kvalificere modellen med henblik på permanent forankring

Samle erfaringer, evaluere indsatsen og beskrive Kulturklubbens model, resultater og ressourcebehov, så der skabes grundlag for mere permanent finansiering og forankring fra 2028.

Målgruppe

Kulturklubbens målgruppe er primært mennesker med demens eller med demenslignende symptomer, sekundært deres pårørende og frivillige ledsagere. Hidtil har tilbuddet været afgrænset til borgere over 65 år, men med en finansiering gennem Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalgets disponible midler vil vi kunne udvide tilbuddet til også at gælde yngre mennesker med demens.

Det er et problem for målgruppen, at deres adgang til kulturlivet bliver begrænset, efterhånden som sygdommen skrider frem. Hele 83 % af tætte pårørende til hjemmeboende mennesker med demens oplever, at deres nærtstående deltager i færre sociale og/eller fritidsaktiviteter, efter at de har fået demens. Årsagerne er blandt andet relateret til symptomer som forvirring, manglende overskud, initiativløshed og manglende indsigt i tid og sted, men også omgivelserne spiller ind. 67 % af de tætte pårørende angiver således én eller flere årsager til isolation, der er relateret til manglende demensvenlighed og/eller demensvenlig indretning af samfundet. Det gælder blandt andet utryghed og frygt for at blive væk, udfordringer med at færdes på egen hånd, at venner og bekendte har trukket sig samt udbud af og oplevelser med deltagelse i aktiviteter og tilbud. Folkebevægelsen for et demensvenligt Danmark, Bedre hjælp til mennesker med demens)

Det er derfor væsentligt at holde fast i, at der er meget, vi som samfund kan gøre for at bevare målgruppens adgang til kultur. Men det kræver en bevidst og målrettet indsats.

Undersøgelsen fra Folkebevægelsen for et Demensvenligt Danmark viser desuden, at 42 % blandt pårørende, fagpersoner og frivillige ikke oplever, at lokale aktiviteter er tilpasset mennesker med demens. Det peger på et behov for ikke blot at skabe særlige tilbud til mennesker med demens, men også at gøre det muligt for målgruppen at deltage i det almindelige kulturliv. Det er netop dette, Kulturklubben arbejder med: At skabe trygge og tilpassede rammer, som gør det muligt for mennesker med demens og deres pårørende at benytte Københavns kulturinstitutioner på lige fod med andre.

Det estimeres, at der lever ca. 5200 mennesker (65+) med demens i Københavns Kommune, hvoraf 2850 er registreret. (Kilde: Nationalt videncenter for demens). Der er således et stort antal borgere, som ikke er udredt og registreret. Den store andel af ikke-registrerede demenstilfælde skyldes blandt andet ventetid på udredning og vi finder det væsentligt, at denne gruppe ikke udelukkes fra at deltage i Kulturklubben. En demensdiagnose er derfor ikke et krav for deltagelse. En oplevelse af kognitiv svækkelse er tilstrækkeligt.

Pårørende udgør en sekundær målgruppe, som også kan være udsat for isolation og belastning. Som demenssygdommen udvikler sig, kan de pårørende få stadig større og mere tidskrævende omsorgs- og plejeopgaver. For de pårørende har det derfor også stor betydning, at de kan deltage i kulturoplevelser sammen med deres nærtstående og blive mødt i trygge rammer med forståelse for deres situation.

Lokation

SMK - Statens Museum for Kunst, Københavns Museum, Botanisk Have (Statens Naturhistoriske Museum), samt to nye københavnske kulturinstitutioner, som inddrages i samarbejdet i 2027. Dertil kommer enkeltbesøg ("pop up-arrangementer") på 4 andre kulturinstitutioner i København i løbet af året.

Erfaringer fra halvandet års arbejde

En af de mest interessante erfaringer er, hvor stor en tilknytning mange af de pårørende får til Kulturklubben. En deltager med demens gik bort og vi valgte efterfølgende at tilbyde hendes ægtefælle, at han kunne fortsætte med at komme i Kulturklubben. Det blev han meget glad for og er kommet lige siden. Ligeledes har vi i flere omgange haft deltagere med demens, som ikke har kunnet deltage pga faldskader eller operationer. Også her har vi set at pårørende ønskede at holde fast i tilknytningen til deres Kulturklubhold og kom på egen hånd indtil ægtefællen igen var klar til at komme med.

Kulturklubben er en relativt personaletung indsats. Vi har afprøvet forskellige modeller og har erfaret, at to projektmedarbejdere ved hvert klubmøde er nødvendigt for at skabe trygge og kvalificerede rammer. At være to skaber den form for relationelt overskud, som skal til for at møde målgruppen på den måde, som de har brug for. Vi har samtidig erfaret, at kulturinstitutionernes faglige medvirken med formidlere, der kender stedet og dets genstandsfelt, er afgørende for, at kunsten og kulturen kan foldes ud på en kvalificeret og nærværende måde.

> ***"Kulturklubben giver min far et pusterum og min mor og mig oplevelser sammen. Alle (både omvisere og personale) tager imod os alle med empati, forståelse og smil. Man kan komme og deltage på det niveau, man kan og lige som man er. Det er guld værd i en svær hverdag."***
>
> Deltager i Kulturklubben og datter til mor med Alzheimers Sygdom i moderat grad.

Vi har i Kulturklubbens første halvandet år afprøvet forskellige former for frivillighed. Vi har haft elever fra SOSU H tilknyttet som frivillige ledsagere til plejehjemsbeboere, vi har en kunsthistoriestuderende og en sociologistuderende, der begge har faglig interesse for Kulturklubben tilknyttet i en værtskabsrolle og lige nu arbejder vi på, i tæt samarbejde med en aktivitetsmedarbejder fra plejehjemmet Rosenborgcentret, at etablere en gruppe af frivillige

pensionister, der kan være sammen om at ledsage mennesker med demens fra Rosenborgcentret og transportere dem i Rickshaw-cykler til klubmøderne. Vi har den klare erfaring, at det er begrænset, hvor stor en del af arbejdet med Kulturklubbens arbejde, der kan varetages af frivillige, da det er en sårbar målgruppe, som kræver en høj grad af stabilitet, kontinuitet og tryghed. Vi vurderer dog, at der fortsat ligger et stort potentiale i at etablere mindre grupper af frivillige, der kan fungere som ledsagere og som kan støtte hinanden og være fælles om opgaven. Denne model er det vores plan at udfolde i samarbejde med Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby, som er på vej til at starte et projekt op om netop gruppefrivillighed.

Organisation, samarbejder og videre forankring

Projektet er et non-profit projekt organiseret med Friberg Formidling som projektejer og -leder og sekretariat for Kulturklubben. Vi har tidligere stået for projekterne Demensvenlig kultur på pleje- og dagcentre og Demensvenlig Kulturfestival 2023, hvor 22 kulturinstitutioner fik undervisning og sparring om at lave demensvenlige kulturoplevelser og tilsammen afholdt mere end 55 forskellige arrangementer i projektperioden. En rundspørge fra DR i efteråret 2024 viste, at 17 af kulturinstitutionerne et lille år efter projektets afslutning fortsat var i gang med de demensvenlige aktiviteter. Begge projekter blev finansieret af Social- og Boligstyrelsen og der blev som en del af projekterne udviklet en model for demensvenlig kultur, som Kulturklubben står på skuldrene af. Vi har desuden haft den faglige projektledelse på projektet Sammen Gennem Musikken, som anvender sang og musik som fælles tredje til at afhjælpe ensomhed og funktionstab blandt ældre (65+) i Assens Kommune.

Friberg Formidlings ApS er en privat virksomhed, der arbejder primært med projekter, undervisning og rådgivning, der relaterer sig til ældre og demens. Vores vision er at bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer, primært i forhold til ældre og demens. Vores mission er at anvende kultur til at skabe gode oplevelser og fællesskaber for ældre og mennesker med demens. Som virksomhed er vi ikke optaget af at skabe profit, men af et meningsfuldt og skabende arbejdsliv og vi er vant til at inddrage frivillige i vores projekter.

Kulturklubben er i sit første halvandet leveår finansieret af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune. Da projektet er tværgående og står med et ben i sundhed/trivsel og et ben i kunst og kultur forekommer det os naturligt at søge midler til næste etape af Kulturklubbens udvikling og konsolidering hos Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget.

De vigtigste samarbejdspartnere er de tre kulturinstitutioner SMK - Statens Museum for Kunst, Københavns Museum og Botanisk Have (Statens Naturhistoriske Museum), som alle ønsker at fortsætte samarbejdet. Museerne modtager betaling for entre og omvisninger fra projektet og bidrager selv med tid til udvikling af formidling til Kulturklubben, mindehæfter om dagens program, som deltagerne kan tage med hjem, løbende feedback og udviklingssnakke med projektmedarbejdere, samt halvårlige netværksmøder på tværs af projektet. Både SMK og Botanisk Have stiller også et separat lokale til rådighed for kaffedrikning, og Botanisk Have står selv for kaffebrygning.

Vi oplever en høj grad af engagement fra kulturinstitutionerne. Kulturklubben bidrager desuden til udvikling af kulturinstitutionernes erfaring med demensvenlig kulturformidling. Kulturinstitutionerne oplever, at deres formidlingspraksis påvirkes positivt af samarbejdet og fx har det på SMK inspireret til udvikling af et nyt format: Rolige Omvisninger, som ikke er rettet specifikt til mennesker med demens, men til forskellige sårbare målgrupper og alle andre, der ønsker en mere rolig kunstoplevelse.

Vi har også et vigtigt samarbejde med Center for Demens i Københavns Kommune, som hjælper med rekruttering af deltagere og giver feedback til projektet. Øvrige rekrutteringskilder, som har vist sig at fungere godt er Alzheimerforeningens online aktivitetskalender, Alzheimerforeningens magasin Livet med Demens og nyhedsbreve fra Alzheimerforeningens lokalafdeling for Hovedstaden.

Vi samarbejder med to plejehjem: Lindehusene og Rosenborgcentret. Førstnævnte kommer med beboere i en minibus og personale som ledsagere og sammen med Rosenborgcentret afprøver vi forskellige modeller for frivillige ledsagere til beboerne. Gennem Kulturklubbens første halvandet år har vi haft ni frivillige involveret - nogle som ledsagere til deltagere, der ikke selv har pårørende, som har mulighed for at være ledsagere, og andre i en værtskabsfunktion.

Vi har aftalt med Frivilligcenter Vesterbro/Kgs.Enghave/Valby at indgå i samarbejde omkring deres kommende projekt om gruppefrivillighed, for at afprøve, om det er den rigtige vej at gå for frivillighed i forhold til Kulturklubben. I gruppefrivillighed går flere seniorer sammen om en frivilligopgave og deler ansvaret. Det skal skabe fleksibilitet for den enkelte frivillige, fællesskab i gruppen, og kontinuitet og stabilitet for Kulturklubben og dens deltagere.

Kulturklubben indgår desuden i en bredere faglig udvikling af demensvenlig kulturformidling. Vi har henover efteråret haft flere besøg fra Museum Kode i Bergen, Norge, som selv arbejder med demensvenlige kulturinitiativer. Sammen med dem er vi i gang med de indledende skridt til at etablere et nordisk netværk for kulturinstitutioner og aktører, der arbejder med demensvenlig kultur. Netværket skal skabe mulighed for erfaringsudveksling og videndeling på tværs af landegrænser.

2027 bliver et konsoliderings- og udviklingsår for Kulturklubben. Med afsæt i knap halvandet års afprøvning, som vi har bag os, skal den eksisterende model fastholdes og kvalificeres, samtidig med at vi udvikler yderligere på frivillighedsaspektet, samarbejde med to nye kulturinstitutioner i København og erfaringer og resultater systematiseres med henblik på en mere permanent forankring af indsatsen. På baggrund af projektåret 2027 vil der blive arbejdet med en langsigtet finansierings- og organisationsmodel for Kulturklubben.

Kulturklubbens kulturpolitiske betydning

Med Kulturklubben er København med til at udvikle og afprøve nye måder at gøre kulturlivet tilgængeligt for borgere med demens og deres pårørende

Kulturklubben skaber og fastholder adgang til det københavnske kulturliv for mennesker med demens og deres pårørende - en målgruppe, der oplever betydelige adgangsbarrierer i forhold til kultur- og fritidsliv. Kulturklubbens aktiviteter foregår på byens kulturinstitutioner, så deltagerne kommer ind i det almindelige kulturliv — blot med den støtte, der gør deltagelsen mulig.

Kulturinstitutionerne er aktive partnere i Kulturklubben. De leverer ikke bare en aktivitet, men indgår i et samarbejde om at skabe gode og tilgængelige kulturoplevelser for mennesker med demens. Kulturinstitutionernes deltagelse i udvikling og netværksmøder er en vigtig del af modellen, og er samtidig med til at øge vidensniveauet og udvikle formidlingsindsatsen på kulturinstitutionerne.

Med Kulturklubben udvikler vi i København en model med bredere relevans. Det vil vi sætte fokus på med deltagelse på både Demensdagene 2027 og Kulturmødet Mors 2027, hvor vi med henholdsvis en poster og et oplæg om Kulturklubben og en paneldebat om kulturadgang for mennesker med demens, vil fortælle om modellen og erfaringerne fra København med henblik på at inspirere andre dele af landet til lignende løsninger.

[I Kulturklubben kan jeg] møde andre mennesker med samme udfordringer som mig, samt se forskellig kultur, som jeg ikke selv ville have overskud til at arrangere.

Deltager i Kulturklubben

Projektperiode og tidsplan

Projektperioden er 01.01.2027-31.12.2027

Periode	Aktivitet
1. kvartal 2027	Fastholde de fire eksisterende Kulturklub-hold og opstart af et hold mere. Planlægning af årets forløb med kulturinstitutionerne. Videreudvikling af frivilligmodellen. Indgåelse af samarbejde med en ny kulturinstitution. Netværksmøde med de deltagende kulturinstitutioner. Udarbejdelse af inspirationshæfte om Kulturklubben.
2. kvartal 2027	Afprøvning af den videreudviklede frivilligmodel. Opstart af et hold mere. Indgåelse af samarbejde med yderligere en ny kulturinstitution. Første opsamling på erfaringer. Deltagelse på Demensdagene 2027.
3. kvartal 2027	Fortsat drift af Kulturklubbens hold. Netværksmøde med de deltagende kulturinstitutioner. Deltagelse i Kulturmødet Mors 2027
4. kvartal 2027	Evaluering og dokumentation af modellen. Opsamling på deltagelse, samarbejder og erfaringer. Udarbejdelse af grundlag for Kulturklubbens videre finansiering og forankring fra 2028.

Faglighed

Chefkonsulent Jonas Holsbæk er uddannet ergoterapeut og master i medicinsk videnskab, specialistgodkendt af Ergoterapeutforeningen inden for Gerontologi og en del af Ældre Sagens specialistkatalog inden for demensområdet. Jonas Holsbæk har indgået i Sundhedsstyrelsens rejsehold for værdig ældrepleje i syv år. Jonas Holsbæk har

gennemført en lang række projekter, der har mennesker med demens som målgruppe. Jonas Holsbæk har omfattende erfaring med undervisning og projektledelse - særligt udviklingsprojekter på ældre- og demensområdet og har gennemført Implement Consulting Groups projektlederkursus for større projekter og porteføljer P-XL. Jonas er tilknyttet Københavns Professionshøjskole som lektor.

Chefkonsulent Sara Friberg Busch er cand.pæd. i didaktik med fokus på museumsformidling og kropslig læring og er tidligere også uddannet cand.it. i design,kommunikation og medier. Sara har gennemført en række projekter, der har ældre og mennesker med demens som målgruppe. Sara Friberg Busch har stor erfaring med at gennemføre interviews og observationer, og har desuden erfaring med udarbejdelse af evalueringer, projektrapporter og inspirationsmateriale.

Chefkonsulent Hanne Jensen er Sygeplejerske og Master i sundhedsantropologi. Hanne er Marte Meo supervisor og VISO-specialist har indgået i Sundhedsstyrelsens rejsehold for værdig ældrepleje i syv år.

Film om Kulturklubben

Vi er i gang med at lave en lille film, hvor deltagere og formidlere fortæller om Kulturklubben. Videoen er tilgængelig senest 30. oktober 2026 på fribergformidling.dk/kulturklubben

Vi glæder os hver gang, og går altid opløftede fra et arrangement. Skønt at have en fælles kunst-/kulturoplevelse. Super dygtige/engagerede formidlere. Fantastisk initiativ. Ønsker SÅ meget, at det fortsætter i 2027 og videre frem.

Deltager i Kulturklubben

Budget

Tilskudsmodtagers navn: Friberg Formidling ApS
CVR: 43063510
Projektets navn: Kulturklubben for mennesker med demens og deres pårørende

Projektperiode: 01.01.2027-31.12.2027

Indtægter	**Budget**	**Budget året før**	*Notér om beløbet er ansøgt eller allerede bevilliget.*
Ansøgt tilskud fra Kultur-, Fritids- og Borgerserviceudvalget	**989.380**		*Ansøgt*
Øvrige tilskud, specificeret	0		
Honorarer	0		
Billetindtægter	0		
Øvrige indtægter, specificeret	0		
INDTÆGTER I ALT	**989.380**		

Udgifter	**Budget**	**Budget året før**
Løn og honorarer (Baseret på timesats for chefkonsulent ansat i staten 450 inkl. feriepenge, pension og ATP)	628.650	
Klubmøder, 98 klubmøder fordelt på 6 hold, som mødes hver 3. uge. (Entré, omvisninger, kaffe og småkager/frugt på SMK/Københavns	283.920	

Museum/Botanisk Have + 2 nye københavnske kulturinstitutioner)		
Pop up-arrangementer (4 stk enkeltstående arrangementer på andre københavnske kulturinstitutioner, hvor der inviteres på tværs af holdene)	24.000	
Grafiker og tryk af flyer	6.250	
Deltagelse ved Demensdagene 2027 (adgang for to personer 8.000, Tryk af poster 1.000))	9.000	
Deltagelse ved Kulturmødet Mors 2027 (Leje af scene og AV-udstyr 6.000, Transport og ophold 5.000)	11.000	
Projekttelefon (abonnement)	1.560	
Revisionshonorar	25.000	
UDGIFTER I ALT	**989.380**	

RESULTAT	**0**	